

۲۷ سوال درباره حادثه فاجعه بار
سقوط هواپیمای خطوط هوایی اوکراین

محکمه افکار عمومی

عرفان خوشخو / ایسنا

دستور رهبر معظم انقلاب اسلامی
به ستاد کل نیروهای مسلح:

لزوم پیگیری کوتاهی‌ها یا تقصیرهای احتمالی و مراقبت از عدم تکرار

واکنش حسن روحانی به سقوط هواپیمای اوکراینی:

مسئبان این اشتباه نابخشودنی مورد پیگرد قانونی قرار گیرند

ستاد کل نیروهای مسلح با انتشار بیانیه‌ای
مسئولیت اسقاط هواپیمای اوکراینی را پذیرفت

بهت روز شنبه

مردم در طلب جایی
برای برگزاری سوگواری جمعی‌اند

راهی برای التیام سوگ بزرگ

گفت‌وگوی «شهروند» با مهدی یوسفی
جامعه‌شناس و پژوهشگر تاریخ درباره امیرکبیر

افسانه میرزا تقی‌خانی

چرا خاورمیانه
دیگر جای یانکی‌ها نیست؟

ورود چین، خروج آمریکا

۲ صفحه

۱۵ صفحه

۸ صفحه

۵ صفحه

یادداشت

پرسش‌هایی درباره سقوط

نعمت احمدی
... حقوقدان

بیان دلیل این سقوط افتاده است، دو قانون وجود دارد. نکته اول که به قوانین داخلی برمی‌گردد درباره کوتاهی و قصوری است که مسئولان داشتند. مدتی قبل که در پاکستان و هند اختلافاتی بر سر کشمیر به وجود آمد، نخستین کاری که پاکستان کرد این بود که به کشورهای دیگر که مقصد پروازهایشان پاکستان بود اعلام کرد آسمان پاکستان ناامن است و همه پروازها را به این کشور لغو کرد.

یعنی پیش از انجام هر پروازی بین دو کشور مبدأ و مقصد، شرایط ایمنی هر دو کشور اعلام می‌شود و باید پرسید که در آن ساعات پرتنش که آمریکا ۵۲ هدف در ایران را تهدید کرده بود و کشورها هم شلیک‌هایی به پایگاه آمریکا در عراق داشت، چرا ناامنی آسمان ایران به کشورهای دیگر اعلام نشد جالب اینجاست که چهار ساعت قبل از شلیک موشک به پایگاه آمریکایی‌ها در عراق، به دولت عراق خبرسانی شد اما در پروازهای مسافری و داخلی کشور چنین خبری داده نشد. در ادامه باید گفت که سردار حاجی‌زاده مسئولیت هوا و فضای ایران را به عهده دارد.

ادامه در صفحه ۷

درباره واقعه سقوط هواپیمای مسافربری بوئینگ ۷۳۷ اوکراین، پیش از هر چیز یک حقیقت تلخ بر ملا شد. ۱۴۷ ایرانی در هواپیمای مذکور بودند که هر کدام به نوبه خود درجات علمی داشتند و به بیان بهتر نخیه بودند.

باید پرسید اگر هر روز در پروازهای خارجی ایران همین تعداد نخیه و دانشجو و افراد از کشور خارج می‌شود، ما دست به چه کاری زده‌ایم و چه کردیم که این همه نخیه هر روز از کشور خارج می‌شود و قبل از هر چیز این مسأله حادثه هواپیمای حقیقت تلخ از پیش‌دانسته پرده برداشت که فرار وسیع مغزها به خارج از مرزهای کشور است و این باید زنگ خطری برای مسئولان باشد و یادشان بماند که روزی چند پرواز از کشور خارج می‌شود و در هر کدام چند نخیه نشسته‌اند که می‌خواهند از ایران بروند؛ اما درباره اتفاقی که درباره سقوط هواپیمای

خبر آخر

روحانی در تماس تلفنی رئیس‌جمهوری اوکراین:

خاطیان این حادثه در اختیار دستگاه عدالت قرار خواهند گرفت

حسن روحانی روز شنبه در تماس تلفنی با رئیس‌جمهوری اوکراین، با اشاره به انتشار بیانیه ستاد کل نیروهای مسلح ایران و اعلام رسمی نتیجه تحقیقات سانحه سقوط هواپیمای اوکراینی، گفت: «در این بیانیه اعلام شد که خطای انسانی موجب این سانحه بوده و افرادی که در این حادثه دخالت داشته‌اند به مقامات قضائی تحویل داده خواهند شد.» روحانی با بیان اینکه همکاری‌ها برای تکمیل تحقیقات با مشارکت متخصصان اعزامی از اوکراین ادامه خواهد یافت، خاطرنشان کرد: «به زودی اقدامات قوه قضائیه ایران برای رسیدگی به این موضوع آغاز خواهد شد. همانطوری که بدلیل از دست رفتن تعدادی از ایرانیان در این سانحه بسیار متأسف و اندوهگین هستیم، به همان شدت بخاطر اینکه از سایر ملیت‌ها نیز در این حادثه جان باخته‌اند اندوهگین هستیم.» روحانی با تأکید بر اینکه ما در ایران و شما در اوکراین باید به گونه‌ای تلاش کنیم که این فاجعه و غم را برای دو ملت قابل تحمل کنیم و غم و اندوه

حالا که همه چیز در نهایت مشخص شده سوال پرسیدن آسان است. اما حداقل در همین زمان هم وظیفه داریم پرسش‌گری کنیم. شاید این پرسش‌گری بیشتر و بیشتر به روشن شدن ابعاد این فاجعه کمک کند. شاید این پرسش‌گری مرهمی باشد بر داغ دل خانواده‌های قربانیان. این پرسش‌ها صرفاً متوجه نیروهای مسلح کشور نیست. نیروهای مسلح کشور مسئولیت این قصور فاجعه‌بار را برعهده دارد اما بخش‌های دیگر حاکمیتی نیز پس از این قصور وظیفه خود تخطی کردند.

بگذارد از ابتدای کار آغاز کنیم. وقتی که هواپیمای سقوط کرد و خیرش همه جا منتشر شد.

۱. براساس آنچه سردار حاجی‌زاده، فرمانده هوا و فضای سپاه پاسداران گفته، ایشان روز چهارشنبه از موضوع عمل کردن پدافند مطلع شده است. دقیقاً ساعاتی قبل سپاه پاسداران موشک‌هایی را به سوی پایگاه‌های نظامی آمریکا در عراق شلیک کرد. بنابراین همان‌طور که سردار حاجی‌زاده خود نیز گفته است براساس اصل هم‌زمانی دورخاد و مکان هدف قرار گرفتن، می‌شد حدس زد که هدف یک پرنده غیرنظامی بوده است. چرا همان زمان مقامات نظامی دولت را مطلع نکردند؟

۲. چرا بعد از شلیک پدافند، با در نظر گرفتن اینکه اپراتور می‌دانسته که شلیک کرده و شیء پرنده‌ای را هدف قرار داده، منطقه هدف به لحاظ امنیتی قرنطینه نشد؟ در چنین شرایطی معمولاً منطقه هدف قرنطینه امنیتی می‌شود تا لاشه شیء هدف قرار گرفته جمع‌آوری شود.

۳. وقتی هواپیمایی غیرنظامی از فرودگاه امام خمینی (ره) پرواز می‌کند مسلمانان چه پرواز را دریافت کرده‌اند و اطلاعات پرواز، مسیر، مقصد و نوع آن نیز در سامانه درج می‌شود. چطور ممکن است اطلاعات این سامانه با سامانه پدافند سپاه اشتراک گذاشته نشده است؟

۴. چطور ممکن است پدافند هوایی سپاه پاسداران هواپیمایی را در نزدیکی فرودگاه امام خمینی (ره) و در آن ارتفاع ساقط کند و اپراتور تردیدی در فشار دادن دکمه شلیک به خود راه ندهد؟

۵. آیا سامانه پدافند سپاه و اپراتورهایش نمی‌دانند که در حاشیه و اطراف فرودگاه هواپیمای زیادی در حال پرواز هستند و باید محتاط‌تر عمل کنند؟

ادامه در صفحه ۷